

Część I.

APELACJE I AKTA KARNE

Kazus 1. Egzamin adwokacki 2024 r.

Informacja dla zdającego

- I. Po zapoznaniu się z treścią zadania – opracowanymi na potrzeby egzaminu aktami sprawy karnej – proszę przygotować, jako adwokat Szymon Olczak – obrońca oskarżonego Wojciecha Lisa, apelację od wydanego w sprawie wyroku, albo w przypadku uznania, że brak jest podstaw do jej wniesienia, proszę sporządzić opinię prawną – z uwzględnieniem interesu reprezentowanej strony.
- II. Należy przyjąć, że:
 - 1) we wszystkich pismach procesowych, protokołach, wyrokach i uzasadnieniu wyroku oraz innych dokumentach znajdują się własnoręczne podpisy uprawnionych osób;
 - 2) w protokołach przesłuchań świadków i podejrzanego podano serię i numer dowodu osobistego przesłuchiwanym osobom oraz ich PESEL; wskazano też organ, który wydał dowód osobisty;
 - 3) w aktach znajduje się informacja z Krajowego Rejestru Karnego, wygenerowana 19.2.2024 r., z której wynika, że oskarżony Wojciech Lis był uprzednio karany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Łańcucie z 3.12.2018 r., II K 66/18 za czyn z art 207 § 1 KK na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat, a dane zawarte w tej informacji są zgodne z treścią adnotacji na odpisie wyroku. Nie wydano postanowienia o zarządzeniu wykonania kary w trybie art. 75 KK;
 - 4) pokrzywdzona, świadkowie oraz oskarżony Wojciech Lis zostali prawidłowo pouczeni o swoich uprawnieniach i obowiązkach;
 - 5) wydano postanowienie o wszczęciu dochodzenia o przestępstwa z art. 157 § 1 KK, art. 190 § 1 KK i art. 62 ust. 1 ustawy z 29.7.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a w stosownym terminie także postanowienie o zamknięciu dochodzenia;

- 6) dane dotyczące miejsca zamieszkania oraz miejsca pracy świadków nie zostały zamieszczone w protokołach ich przesłuchania i protokoły rozprawy; dane te zamieszczono w załącznikach do protokołów (art. 148a § KPK) i znajdują się one w odrębnym załączniku adresowym;
- 7) w aktach znajduje się protokół przeszukania osoby, jej odzieży i podręcznych przedmiotów wraz ze spisem i opisem rzeczy, sporządzony 27.10.2023 r. o godzinie 13.20;
- 8) w aktach znajduje się protokół przeszukania mieszkania oskarżonego Wojciecha Lisa sporządzony 27.10.2023 r. o godz. 13.40;
- 9) w aktach znajduje się protokół użycia wagi, z którego wynika, że waga netto zabezpieczonego suszu roślinnego wynosiła 0,5 grama, świadectwo legalizacji ponownej ważne do 23.5.2024 r. oraz protokół użycia testera narkotykowego CANNABIS.

**OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIĘĆ DLA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO
(EGZAMIN ADWOKACKI – 23.4.2024 R.)**

Zdaniem zespołu do przygotowania zadań na egzamin adwokacki, w przypadku zadania z zakresu prawa karnego zasadne jest sporządzenie apelacji w imieniu oskarżonego. Przy ocenie prac należy zwrócić uwagę na następujące problemy:

1. W zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego zarzutu z pkt I aktu oskarżenia, Sąd Rejonowy w Łańcucie skazał oskarżonego Wojciecha Lisa za przestępstwo stypizowane w art. 157 § 3 KK w zw. z art. 64 § 1 KK. Przyjęta kwalifikacja spowodowała zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej w postaci braku wniosku o ściganie. W zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 wyroku, w części skazującej oskarżonego, należało zatem podnieść zarzut naruszenia art. 17 § 1 pkt 10 KPK, wskazujący na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 KPK oraz złożyć skorelowany z tym zarzutem wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania. Brak spełnienia tego warunku nie pozwala na wszczęcie postępowania karnego, a ujawnienie tego braku w toku postępowania obliguje Sąd do umorzenia postępowania.

Sąd uprzedził strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt 1 aktu oskarżenia z art. 157 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK poprzez przyjęcie, że czyn ten wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 157 § 3 KK w zw. z art. 64 § 1 KK.

Zgodnie natomiast z art. 157 § 5 KK, ściganie przestępstwa z art. 157 § 3 KK, jeżeli pokrzywdzonym jest osoba najbliższa, następuje na jej wniosek. Z akt wynika, że pokrzywdzona Anna Kotowska nie złożyła wniosku o ściganie czynu z art. 157 § 3 KK. Sąd uprzedzając strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu winien był zwrócić się do pokrzywdzonej o złożenie oświadczenia, czy składa wniosek o ściganie, a w razie niezłożenia przez nią wniosku, postępowanie co do tego czynu należało umorzyć. Zaniechanie tych działań doprowadziło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 KPK w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 KPK.

2. W zakresie rozstrzygnięcia co do czynu z pkt II aktu oskarżenia, wyrok Sądu również nie jest prawidłowy. Sąd uznał oskarżonego Wojciecha Lisa za winnego popełnienia

czynu wypełniającego dyspozycję art. 190 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK i za to na podstawie art. 190 § 1 KK wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Zgodnie z treścią art. 190 § 1 KK, kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub na szkodę osoby dla niej najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w osobie, do której została skierowana lub której dotyczy, uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Przepęstwem jest groźenie innej osobie, pod warunkiem, że groźba wzbudza u adresata uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona. Groźba sformułowana przez sprawcę nie wywołała u pokrzywdzonej żadnej obawy. Pokrzywdzona zeznała w postępowaniu przygotowawczym i dalej potwierdziła przed sądem, że obawiała się jedynie wstydu przed sąsiadami i kolegami partnera. Należy zatem przyjąć, że pokrzywdzona nie uznała groźby za realną, a tym samym wzbudzającą obawę zrealizowania. W okolicznościach tego konkretnego zdarzenia nic nie wskazywało na realność groźby. Tym samym, błędne jest ustalenie sądu *meriti* o popełnieniu przez oskarżonego czynu przypisanego mu w punkcie II części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku. Niezależnie od tego należy stwierdzić, że pomimo że dla bytu przestępstwa z art. 190 KK istotne jest subiektywne odczucie pokrzywdzonego, to obawa, że groźba zostanie spełniona musi być uzasadniona. W związku z powyższym zdający powinien wnieść o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynu z punktu II wyroku.

3. Skazując oskarżonego Wojciecha Lisa za przestępstwo stypizowane w art. 190 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK oraz za przestępstwo z art. 157 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK, doszło ponadto do wydania orzeczenia z obrazą przepisów prawa materialnego, tj. art. 64 § 1 KK poprzez jego zastosowanie mimo braku spełnienia ustawowych przesłanek do przyjęcia, że oskarżony Wojciech Lis popełnił zarzucane mu czyny w warunkach opisanego w tym przepisie powrotu do przestępstwa. Ponieważ art. 64 § 1 KK wymaga odbycia 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, należy stwierdzić, że przesłanką recydywy jest skazanie na karę pozbawienia wolności w co najmniej takim właśnie wymiarze. Nie musi to być kara bezwzględna, może to być kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, pod warunkiem jednak, że zarządzono jej wykonanie. Podstawą recydywy szczególnej w typie podstawowym jest odbycie co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności. Przez pojęcie odbycia kary należy rozumieć przede wszystkim faktyczne jej wykonywanie. Jak wynika z wyroku Sądu Rejonowego w Łańcucie z 3.12.2018 r., II K 66/18 za czyn z art. 207 § 1 KK wobec Wojciecha Lisa wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat. Z informacji dla zdającego wynika, że nie zarządzono wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej tym wyrokiem.

4. Sąd uznał nadto Wojciecha Lisa za winnego popełnienia czynu z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i za to, na podstawie powołanego przepisu, wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 15.8.2018 r., II AKa 58/18, dokonując wykładni pojęcia nieznaczna ilość narkotyku uznał, że jest to jedna lub dwie porcje, lecz nie ilość od tego większa.

W postanowieniu z 1.3.2013 r., V KK 421/12, Sąd Najwyższy uznał, że umorzenie postępowania, o którym mowa w art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii możliwe jest jedynie wobec sprawcy, który posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe w ilości nieznacznej, przeznaczone na własny użytek. Mając na uwadze okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy, a więc nieznaczną ilość narkotyku jednego rodzaju przeznaczoną na własny użytek, oraz dobrowolne wydanie posiadanych przez oskarżonego

środków odurzających należało przyjąć, że oskarżony zasługuje na dobrodziejstwo umorzenia postępowania w trybie określonym w art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Zdający powinien więc wnosić na podstawie art. 62a ww. ustawy w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 KPK o umorzenie postępowania karnego o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, bowiem z okoliczności sprawy wynika, że orzeczenie kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu oraz stopień jego społecznej szkodliwości.

5. W punkcie 5 wyroku Sąd w związku z popełnieniem czynu z art. 157 § 3 KK, na podstawie art. 47 § 1 KK orzekł wobec oskarżonego nawiazkę na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 10 000 złotych. Zgodnie z treścią art. 47 § 1 KK, w razie skazania sprawcy za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu albo za inne przestępstwo umyślne, którego skutkiem jest śmierć człowieka, ciężki uszczerbek na zdrowiu, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, sąd może orzec nawiazkę na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Orzeczenie wymienionego środka kompensacyjnego było możliwe w sytuacji, gdyby Sąd skazał oskarżonego Wojciecha Lisa za czyn z art. 157 § 1 KK. Tymczasem Sąd, korzystając z rozwiązania uregulowanego w art. 399 § 1 KPK, zmienił kwalifikację prawną czynu, przyjmując, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona czynu stypizowanego w art. 157 § 3 KK, który definiuje przestępstwo nieumyślnego uszkodzenia ciała w relacji do § 1 lub § 2 powołanego artykułu. Mając na uwadze powyższe należy zatem oczekiwać, że zdający sformułuje w apelacji wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie tego rozstrzygnięcia.

6. W wyroku nie zawarto obligatoryjnego (wobec skazania za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) rozstrzygnięcia o orzeczeniu świadczenia pieniężnego na podstawie art. 70 ust. 4a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, jednakże podniesienie takiego zarzutu byłoby błędem jako sprzeczne z nakazem działania przez obrońcę wyłącznie na korzyść oskarżonego.

Propozycja rozwiązania¹

Łańcut, 19.4.2024 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie
III Wydział Karny Odwoławczy
Plac Sreniawitów 3
35-959 Rzeszów
za pośrednictwem
Sądu Rejonowego w Łańcucie
II Wydziału Karnego

Adw. Szymon Olczak
obrońca oskarżonego
Wojciecha Lisa

Sygn. akt I instancji: II K 490/23

Apelacja

obrońcy oskarżonego Wojciecha Lisa od wyroku Sądu Rejonowego w Łańcucie, II Wydziału Karnego, wydanego 1.3.2024 r. w sprawie prowadzonej za sygn. II K 490/23, który został doręczony wraz z uzasadnieniem obrońcy oskarżonego 16.4.2024 r.

Działając w imieniu oskarżonego, na podstawie udzielonego mi upoważnienia do obrony, które znajduje się w aktach sprawy, na podstawie art. 444 § 1 KPK w zw. z art. 425 § 1–3 KPK zaskarżam ww. wyrok Sądu Rejonowego w Łańcucie w całości.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 KPK w zw. z art. 438 pkt 1–3 KPK zaskarżonemu wyrokowi zarzucam:

- w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1. zaskarżonego wyroku (z art. 157 § 3 KK w zw. z art. 64 § 1 KK):
 - 1) obrazę przepisów postępowania, tj. art. 17 § 1 pkt 10 KPK polegającą na prowadzeniu postępowania i wydaniu wyroku skazującego wobec oskarżonego, pomimo braku wniosku pokrzywdzonej o ściganie, co stanowi bezwzględna przyczynę odwoławczą, określoną w art. 439 § 1 pkt 9 KPK;
 - 2) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 47 § 1 KK poprzez jego zastosowanie i orzeczenie wobec oskarżonego nawiązki na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 10 000 zł w sytuacji, gdy Sąd przypisał oskarżonemu popełnienie przestępstwa nieumyślnego z art. 157 § 3 KK, podczas gdy ww. nawiązka ta może zostać orzeczona wyłącznie w razie skazania sprawcy za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu albo za inne przestępstwo umyślne, którego skutkiem jest śmierć człowieka, ciężki uszczerbek na zdrowiu, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia;
- w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2. zaskarżonego wyroku (z art. 190 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK):
 - 3) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 190 § 1 KK poprzez jego zastosowanie i wydanie wyroku skazującego, podczas gdy zachowanie oskarżonego nie

¹ Autor: adwokat Mateusz Kurman.

- wyczerpuje wszystkich znamion tego przestępstwa, gdyż sformułowana przez oskarżonego groźba nie wzbudziła w pokrzywdzonej żadnej obawy, że będzie spełniona;
- w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w pkt. 1 i pkt 2. zaskarżonego wyroku:
 - 4) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 64 § 1 KK poprzez jego zastosowanie mimo braku spełnienia ustawowych przesłanek do przyjęcia, że oskarżony Wojciech Lis popełnił zarzucane mu czyny w warunkach powrotu do przestępstwa;
 - w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3. zaskarżonego wyroku (z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) –
 - 5) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez pominięcie przez Sąd I instancji istotnych okoliczności dotyczących zarzucanego oskarżonemu czynu, tj. nieznaczną ilość narkotyku jednego rodzaju przeznaczoną na własny użytek, oraz dobrowolne wydanie posiadanych przez oskarżonego środków odurzających co spowodowało niezastosowanie przez Sąd art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i tym samym wymierzenie oskarżonemu kary za przypisany czyn, podczas gdy prawidłowe ustalenia powinny skutkować umorzeniem postępowania w zakresie punktu 3.

Na podstawie art. 427 § 1 KPK w zw. z art. 437 § 1 i 2 KPK wnoszę:

- 1) w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1. zaskarżonego wyroku (z art. 157 § 3 KK w zw. z art. 64 § 1 KK) – o uchylenie wyroku i umorzenie postępowania, ewentualnie o wyeliminowanie z podstawy skazania art. 64 § 1 KK oraz uchylenie orzeczonej wobec oskarżonego nawiązki na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
- 2) w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2. zaskarżonego wyroku (z art. 190 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK) – o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie wyeliminowanie z podstawy skazania art. 64 § 1 KK;
- 3) w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3. zaskarżonego wyroku (z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) – o uchylenie wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 62a ww. ustawy zw. z art. 17 § 1 pkt 11 KPK.

UZASADNIENIE

Oskarżony Wojciech Lis został uznany za winnego popełnienia przestępstw zakwalifikowanych z art. art. 157 § 3 KK w zw. z art. 64 § 1 KK, z art. 190 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK oraz z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Orzeczenie to jest błędne i jako takie nie może się ostać.

W zakresie czynu z pkt 1. zaskarżonego wyroku w pierwszej kolejności zauważyć należy, że w akcie oskarżenia oskarżonemu zarzucono popełnienie przestępstwa określonego w art. 157 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK. Jednakże, w toku postępowania Sąd uprzedził strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej tego czynu poprzez przyjęcie, że wyczerpuje on znamiona przestępstwa z art. 157 § 3 KK w zw. z art. 64 § 1 KK i w wyroku takiej zmiany dokonał. Zgodnie natomiast z art. 157 § 5 KK, ściganie przestępstwa z art. 157 § 3 KK, jeżeli pokrzywdzonym jest osoba najbliższa, następuje na jej wniosek. Pokrzywdzona Anna Kotowska, osoba najbliższa dla oskarżonego, w trakcie postępowania nie złożyła wniosku o ściganie przestępstwa z art. 157 § 3 KK. Przyjęta przez Sąd w wyroku kwalifikacja prawna czynu spowodowała zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej

w postaci braku wniosku o ściganie, a wobec tego powinien postępowanie w tym zakresie umorzyć.

Nadto zwrócić należy uwagę, że Sąd w związku z przypisaniem oskarżonemu czynu z art. 157 § 3 KK, na podstawie art. 47 § 1 KK orzekł wobec niego nawiązkę na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 10 000 zł. Zgodnie z treścią art. 47 § 1 KK, w razie skazania sprawcy za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu albo za inne przestępstwo umyślne, którego skutkiem jest śmierć człowieka, ciężki uszczerbek na zdrowiu, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, sąd może orzec nawiązkę na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Orzeczenie wymienionego środka kompensacyjnego było możliwe w sytuacji, gdyby Sąd skazał oskarżonego Wojciecha Lisa za czyn z art. 157 § 1 KK, tj. za przestępstwo umyślne. Tymczasem Sąd zmienił kwalifikację prawną czynu, przyjmując, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona czynu stypizowanego w art. 157 § 3 KK, który definiuje przestępstwo nieumyślnego uszkodzenia ciała w relacji do § 1 lub § 2 powołanego artykułu. Mając to na uwadze zasadne jest uchylenie orzeczonej wobec oskarżonego nawiązki.

W zakresie rozstrzygnięcia z pkt 2. zaskarżonego wyroku również podnieść należy, że jest ono błędne. Sąd uznał oskarżonego Wojciecha Lisa za winnego popełnienia czynu wypełniającego dyspozycję art. 190 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK. Zgodnie z treścią art. 190 § 1 KK, kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub na szkodę osoby dla niej najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w osobie, do której została skierowana lub której dotyczy, uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Przepęstwem jest groźenie innej osobie, ale pod warunkiem, że groźba wzbudza u adresata uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona. Groźba sformułowana przez oskarżonego nie wywołała u pokrzywdzonej żadnej obawy. Pokrzywdzona zeznała w postępowaniu przygotowawczym i dalej potwierdziła przed sądem, że obawiała się jedynie wstydu przed sąsiadami i kolegami partnera. Należy zatem przyjąć, że pokrzywdzona nie uznała groźby za realną, a tym samym wzbudzającą obawę zrealizowania. Co więcej, pomimo że dla bytu przestępstwa z art. 190 KK istotne jest subiektywne odczucie pokrzywdzonego, to obawa, że groźba zostanie spełniona musi być uzasadniona. W okolicznościach tego konkretnego zdarzenia nic nie wskazywało na realność groźby. Tym samym błędnie sąd I instancji przypisał oskarżonemu czyn z art. 190 § 1 KK.

W odniesieniu do czynów przypisanych oskarżonemu w pkt 1 i 2 wyroku wskazać nadto należy, że skazując oskarżonego za te przestępstwa Sąd dopuścił się obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 64 § 1 KK. Sąd przyjął bowiem, że oskarżony popełnił zarzucane mu czyny w warunkach powrotu do przestępstwa, mimo braku spełnienia ustawowych przesłanek. Ponieważ art. 64 § 1 KK wymaga odbycia 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, należy stwierdzić, że przesłanką recydywy jest skazanie na karę pozbawienia wolności w co najmniej takim właśnie wymiarze. Nie musi to być kara bezwzględna, może to być kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, pod warunkiem jednak, że zarządono jej wykonanie. Podstawą recydywy szczególnej w typie podstawowym jest odbycie co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności. Przez pojęcie odbycia kary należy rozumieć przede wszystkim faktyczne jej wykonywanie. Jak wynika z wyroku Sądu Rejonowego w Łańcucie z 3.12.2018 r., II K 66/18 za czyn z art. 207 § 1 KK wobec Wojciecha Lisa wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat. Nie zarządono wykonania tej kary pozbawienia wolności. W związku z tym brak było podstaw do przyjęcia, że oskarżony dopuścił się czynów z art. 157 § 3 KK i 190 § 1 KK w warunkach powrotu do przestępstwa, określonych w art. 64 § 1 KK.

W zakresie czynu przypisanego oskarżonemu z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zwrócić należy uwagę na art. 62a tej ustawy. Zgodnie z nim jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w art. 62 ust. 1 lub 3, są środki odurzające lub substancje psychotropowe w ilości nieznaczej, przeznaczone na własny użytek sprawcy, postępowanie można umorzyć również przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli orzeczenie wobec sprawcy kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu, a także stopień jego społecznej szkodliwości. Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 15.8.2018 r., (II AKa 58/18, Legalis) dokonując wykładni pojęcia nieznaczna ilość narkotyku uznał, że jest to jedna lub dwie porcje, lecz nie ilość od tego większa. W postanowieniu z 1.3.2013 r. (V KK 421/12) Sąd Najwyższy uznał, że umorzenie postępowania, o którym mowa w art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii możliwe jest jedynie wobec sprawcy, który posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe w ilości nieznaczej, przeznaczone na własny użytek. Mając na uwadze okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy, a więc nieznaczną ilość narkotyku jednego rodzaju przeznaczoną na własny użytek, oraz dobrowolne wydanie posiadanych przez oskarżonego środków odurzających należało przyjąć, że oskarżony zasługuje na dobrodziejstwo umorzenia postępowania w trybie określonym w art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ponieważ z okoliczności sprawy wynika, że orzeczenie kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu oraz stopień jego społecznej szkodliwości. Mając na uwadze powyższe wnoszę jak we wstępie.

Adwokat
Szymon Olczak
(podpis)

Załącznik: odpis apelacji.

Kazus 2. Egzamin radcowski 2024 r.

Informacja dla zdającego

- I. Po zapoznaniu się z treścią zadania – opracowanymi na potrzeby egzaminu aktami sprawy karnej – proszę przygotować, jako radca prawny Józef Lis, obrońca oskarżonego Jana Niskiego, apelację od wydanego w sprawie wyroku, albo w przypadku uznania, że brak jest podstaw do jej wniesienia, proszę sporządzić opinię prawną – z uwzględnieniem interesu reprezentowanej strony.
- II. Należy przyjąć, że:
 - 1) we wszystkich pismach procesowych oraz protokołach, opiniach, wyroku i uzasadnieniu wyroku oraz innych dokumentach znajdują się własnoręczne podpisy uprawnionych osób;
 - 2) oskarżony oraz pokrzywdzeni zostali pouczeni we właściwy sposób, zgodny z przepisami, o swoich uprawnieniach oraz obowiązkach;
 - 3) w protokołach przesłuchań świadków i podejrzanego podano serie i numery dowodów osobistych przesłuchiwanym osobom oraz ich PESEL; wskazano też organ, który wydał dowód osobisty; numer PESEL oskarżonego znajduje się także w danych zebranych w trybie art. 213 § 1 KPK;
 - 4) dane dotyczące miejsca zamieszkania (ustalone na podstawie dokumentu tożsamości), miejsca pracy, numeru telefonu, adresu poczty elektronicznej i adresu dla doręczeń elektronicznych świadków i pokrzywdzonych nie zostały zamieszczone w protokołach ich przesłuchania (art. 148a § 1 KPK), znajdują się one w odrębnym załączniku adresowym – załączonym do akt sprawy wyłącznie do wiadomości organu prowadzącego postępowanie;
 - 5) oskarżony został zaznajomiony z aktami postępowania przygotowawczego i nie złożył wniosku o jego uzupełnienie poprzez przeprowadzenie określonych dowodów;
 - 6) wydano postanowienie o wszczęciu dochodzenia o przestępstwa z art. 278 § 3a KK oraz art. 279 § 1 KK, a w stosownym terminie także postanowienie o zamknięciu dochodzenia;
 - 7) akt oskarżenia został skontrolowany pod względem formalnym i jego odpisy zostały doręczone uprawnionym osobom, ze stosownym pouczeniem;
 - 8) sprawa została skierowana na rozprawę główną, jak również zostało wydane zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy, zaś Sąd w try-

bie art. 352 KPK dopuścił wszystkie dowody zawarte w akcie oskarżenia, na okoliczności wynikające z ich treści;

- 9) w aktach sprawy znajdują się:
- a) dane z Krajowego Rejestru Karnego, aktualne na datę rozprawy, z których wynika, że Jan Niski był skazany prawomocnym wyrokiem z 1.2.2018 r., wydanym przez Sąd Rejonowy w Sieradzu w sprawie sygn. akt II K 100/18, za popełnienie przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 209 § 1a KK na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Sieradzu z 2.9.2019 r. wydanym w sprawie sygn. akt II K 227/19, za popełnienie przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 209 § 1a KK w zw. z art. 64 § 1 KK na karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności;
 - b) odpis wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu z 1.2.2018 r., wydanego w sprawie sygn. akt II K 100/18, za popełnienie przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 209 § 1a KK, wraz z adnotacją, iż wyrok ten uprawomocnił się 9.2.2018 r., zaś orzeczoną karę pozbawienia wolności Jan Niski odbył w dniach od 1.3.2018 r. do 19.10.2018 r., kiedy to został warunkowo przedterminowo zwolniony z odbycia reszty kary;
 - c) odpis wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu z 2.9.2019 r., wydanego w sprawie sygn. akt II K 227/19, za popełnienie przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 209 § 1a KK w zw. z art. 64 § 1 KK, wraz z adnotacją, iż wyrok uprawomocnił się 10.9.2019 r., zaś orzeczoną karę pozbawienia wolności Jan Niski odbył w dniach od 19.12.2019 r. do 30.7.2021 r., kiedy to został warunkowo przedterminowo zwolniony z odbycia reszty kary;
 - d) sporządzony i podpisany przez uprawnione podmioty, zgodnie z obowiązującymi przepisami, protokół pobrania materiału porównawczego od Jana Niskiego do badań daktyloskopijnych wraz z kartą daktyloskopijną.
- III. Pod przygotowaną apelacją lub opinią prawną należy podać imię i nazwisko osoby, która zgodnie z treścią zadania egzaminacyjnego powinna złożyć podpis pod tym pismem.
- IV. W przypadku sporządzenia apelacji należy przyjąć, że sądem odwoławczym jest Sąd Okręgowy w Sieradzu, II Wydział Karny, Aleja Zwycięstwa 1, 98-200 Sieradz.
- V. Data rozwiązania zadania powinna wynikać z przedstawionego stanu faktycznego.

**OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENIŃ DLA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO
(EGZAMIN RADCOWSKI – 23.4.2024 r.)**

Zdaniem zespołu do przygotowania zadań na egzamin radcowski, w przypadku zadania z zakresu prawa karnego, zasadne jest sporządzenie apelacji. Rozwiązując zadanie, zdający powinien zaskarżyć wyrok Sądu Rejonowego w Sieradzu w całości i zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:

1. W zakresie dotyczącym czynu z art. 278 § 3a KK w zw. z art. 64 § 2 KK (zarzut I z aktu oskarżenia) oraz czynu z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 64 § 2 KK (zarzut II z aktu oskarżenia) istotne uchybienie, jakiego dopuścił się Sąd Rejonowy w Sieradzu, polegało na niezasadnym przyjęciu, że oskarżony Jan Niski popełnił przestępstwo kradzieży szczególnie zuchwałej zegarka na szkodę Tomasza Szpaka, a następnie przestępstwo kradzieży z włamaniem samochodu osobowego na szkodę Janusza Kosa w warunkach recydywy wielokrotnej, o której mowa w art. 64 § 2 KK. Zgodnie bowiem z art. 64 § 2 KK, recydywę wielokrotną można przypisać sprawcy, który ponownie popełnia przestępstwo z grupy przestępstw wskazanych w art. 64 § 2 KK, a ponadto spełnia pozostałe warunki wymienione w powyższym przepisie, podczas gdy oskarżony był wprawdzie wcześniej skazany w warunkach art. 64 § 1 KK, ale za przestępstwo niealimentacji, o którym mowa w art. 209 § 1a KK (por. wyr. SA: w Katowicach z 18.11.2009 r., II Aka 221/09, w Białymstoku z 7.11.2000 r., II Aka 140/00).

2. Kolejne uchybienie dotyczące czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1 wyroku (zarzut I z aktu oskarżenia) polega na tym, że Sąd z naruszeniem przepisu art. 49a § 1 KPK zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Tomasza Szpaka kwoty 400 zł, albowiem wniosek o naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem powinien być złożony najpóźniej do zamknięcia przewodu sądowego, podczas gdy w przedmiotowej sprawie prokurator wniosek o naprawienie szkody złożył dopiero w swoim końcowym wystąpieniu, tzn. po zamknięciu przewodu sądowego (por. post. SN z 14.6.2018 r., II KK 182/18).

3. W zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3 wyroku (zarzut II z aktu oskarżenia) istotne uchybienie Sądu polegało także na tym, że wprawdzie Sąd prawidłowo ustalił stan faktyczny, jednakże zachowanie oskarżonego nie zostało prawidłowo zakwalifikowane. Poprawnie zachowanie oskarżonego należało zakwalifikować jako przestępstwo z art. 289 § 2 KK, albowiem oskarżony otworzył drzwi samochodu przy użyciu łamaka, pokonując tym samym zabezpieczenie przed dostaniem się do jego wnętrza niepożądanego osoby, a następnie nie mając zamiaru dokonania jego kradzieży, a jedynie szybkie oddalenie z miejsca wcześniej popełnionego przestępstwa, zabrał samochód Honda Civic w celu krótkotrwałego użycia, czego dowodem jest pozostawienie samochodu na parkingu hotelu Lord wraz z kluczami, w krótkim czasie po dokonaniu jego zaboru. Zabór pojazdu mechanicznego został dokonany przez oskarżonego nie w celu przywłaszczenia, a jedynie chwilowego jego użycia (por. wyr.: SN z 13.8.1975 r., V KRN 94/75, z 22.1.1982 r., III KR 333/81; post. SN z 8.4.2016 r., II KK 90/16).

4. Zdający powinien podnieść zarzuty apelacyjne oparte na art. 438 KPK, tj. powinien podnieść zarzuty naruszenia prawa materialnego (art. 438 pkt 1 KPK) oraz przepisów postępowania (art. 438 pkt 2 KPK). Zarzuty obrazy prawa karnego materialnego powinny polegać na przyjęciu przez Sąd błędnej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3 wyroku oraz błędnego zastosowania przepisów o działaniu sprawcy w warunkach recydywy (co dotyczy czynów przypisanych oskarżonemu w pkt 1 i 3 wy-

roku). Zarzut naruszenia przepisów postępowania powinien dotyczyć czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1 wyroku, a dokładnie środka kompensacyjnego orzeczonego w pkt 2 sentencji wyroku i wskazywać naruszenie art. 49a § 1 KPK.

5. Wysokość orzeczonych kar nie stanowi istotnego uchybienia.

6. W apelacji należy zawrzeć wnioski:

- a) jeżeli chodzi o czyn z pkt 1 wyroku, należy wnieść o zmianę wyroku i przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 278 § 3a KK i wyeliminowanie art. 64 § 2 KK oraz uchylenie orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody zawartego w pkt 2 wyroku, a także orzeczenie łagodniejszej kary;
- b) jeżeli chodzi o czyn z pkt 3 wyroku należy wnieść o zmianę wyroku i przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu z art. 289 § 2 KK i wyeliminowanie art. 64 § 2 KK, w konsekwencji wnieść o orzeczenie łagodniejszej kary;
- c) zasadne jest także wniesienie o orzeczenie łagodniejszej łącznej kary pozbawienia wolności oraz grzywny.

Propozycja rozwiązania¹

Sieradz, 14 kwietnia 2024 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu
II Wydział Karny
Al. Zwycięstwa 1
98-200 Sieradz
za pośrednictwem
Sądu Rejonowego w Sieradzu
II Wydziału Karnego

Radca prawny Józef Lis
obrońca oskarżonego
Jana Niskiego

Sygn. akt I instancji: II K 21/24

Apelacja

obrońcy oskarżonego Jana Niskiego od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu, II Wydziału Karnego, wydanego 3.4.2024 r. w sprawie prowadzonej za sygn. II K 21/24, który został doręczony wraz z uzasadnieniem obrońcy oskarżonego 12.4.2024 r.

Działając w imieniu oskarżonego, na podstawie udzielonego mi upoważnienia do obrony, które znajduje się w aktach sprawy, na podstawie art. 444 § 1 KPK w zw. z art. 425 § 1–3 KPK zaskarżam ww. wyrok Sądu Rejonowego w Sieradzu w całości.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 KPK w zw. z art. 438 pkt 1 i 2 KPK zaskarżonemu wyrokowi zarzucam:

- w zakresie obu czynów przypisanych oskarżonemu:
 - 1) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 64 § 2 KK, polegającą na niezasadnym przyjęciu, że oskarżony Jan Niski popełnił przestępstwo kradzieży szczególnie zuchwałej zegarka na szkodę Tomasza Szpaka, a następnie przestępstwo kradzieży z włamaniem samochodu osobowego na szkodę Janusza Kosa w warunkach recydywy wielokrotnej, o której mowa w art. 64 § 2 KK, podczas gdy brak było ku temu przesłanek,
 - 2) naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 49a § 1 KPK, polegające na zobowiązaniu oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Tomasza Szpaka kwoty 400 zł, podczas gdy prokurator wnioszek o naprawienie szkody złożył dopiero w swoim końcowym wystąpieniu, czyli po zamknięciu przewodu sądowego, a zatem wnioszek był spóźniony,

¹ Autor: adwokat Mateusz Kurman.

- w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3. zaskarżonego wyroku (z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 64 § 2 KK):
 - 3) naruszenie przepisów prawa materialnego, polegające na niezasadnym przyjęciu, że czyn oskarżonego wyczerpał dyspozycję art. 279 § 1 KK, podczas gdy zachowanie oskarżonego należało zakwalifikować jako przestępstwo z art. 289 § 2 KK, ponieważ oskarżony otworzył wprawdzie drzwi samochodu marki Honda Civic, pokonując tym samym zabezpieczenie przed dostaniem się do jego wnętrza niepożądanego osoby, ale następnie nie mając zamiaru dokonania jego kradzieży, a jedynie szybkie oddalenie z miejsca wcześniej popełnionego przestępstwa, zabrał ten samochód w celu krótkotrwałego użycia.

Na podstawie art. 427 § 1 KPK w zw. z art. 437 § 1 i 2 KPK wnoszę:

- I. w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1. zaskarżonego wyroku (z art. 278 § 3a KK w zw. z art. 64 § 2 KK) – o zmianę wyroku i przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 278 § 3a KK i wyeliminowanie z podstawy skazania i wymiaru kary art. 64 § 2 KK, uchylenie orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody zawartego w pkt 2 wyroku oraz orzeczenie kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia,
- II. w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3. zaskarżonego wyroku (z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 64 § 2 KK) – o zmianę wyroku i przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu z art. 289 § 2 KK, wyeliminowanie z podstawy skazania i wymiaru kary art. 64 § 2 KK oraz orzeczenie kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia.

Ponadto wnoszę o orzeczenie łącznej kary pozbawienia wolności oraz grzywny.

UZASADNIENIE

Oskarżony Jan Niski został uznany za winnego popełnienia przestępstw zakwalifikowanych z art. 278 § 3a KK w zw. z art. 64 § 2 KK oraz art. 279 § 1 KK w zw. z art. 64 § 2 KK. Orzeczenie to zostało wydane z naruszeniem przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowanie i jako takie nie może się ostać.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że w zakresie dotyczącym obu czynów przypisanych oskarżonemu Sąd I instancji dopuścił obrazy art. 64 § 2 KK, która polegała na niezasadnym przyjęciu, że oskarżony Jan Niski popełnił przestępstwo kradzieży szczególnie zuchwałej zegarka na szkodę Tomasza Szpaka, a następnie przestępstwo kradzieży z włamaniem samochodu osobowego na szkodę Janusza Kosa w warunkach recydywy wielokrotnej, o której mowa w tym przepisie. Zgodnie bowiem z art. 64 § 2 KK, recydywę wielokrotną można przypisać sprawcy, który ponownie popełnia przestępstwo z grupy przestępstw wskazanych w art. 64 § 2 KK, a ponadto spełnia pozostałe warunki wymienione w powyższym przepisie, podczas gdy oskarżony był wprawdzie wcześniej skazany w warunkach art. 64 § 1 KK, ale za przestępstwo niealimentacji, o którym mowa w art. 209 § 1a KK. Przypomnieć należy, że sprawca może odpowiadać w warunkach recydywy wielokrotnej tylko wówczas gdy popełni ponownie przestępstwa należące do którejś z kategorii przestępstw wymienionych w art. 64 § 2 KK: umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, przestępstwo zgwałcenia, rozboju, kradzieży z włamaniem lub inne przestępstwo przeciwko mieniu popełnione z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia (tak zob. wyr. SA w Białymstoku z 7.11.2000 r., II AKa 140/00, Legalis). W tym stanie rzeczy błędne było zastosowanie przez Sąd art. 64 § 2 KK.

W zakresie dotyczącym czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1. zaskarżonego wyroku (z art. 278 § 3a KK w zw. z art. 64 § 2 KK) podnieść również należy, że Sąd zobowią-

zując oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Tomasza Szpaka kwoty 400 złotych naruszył art. 49a § 1 KPK. Zgodnie z tym przepisem wniosek, o którym mowa w art. 46 § 1 KK, może zostać złożony tylko do czasu zamknięcia przewodu sądowego na rozprawie głównej. Oznacza to, że wniosek nie może być złożony w czasie głosów końcowych jak również w toku postępowania odwoławczego. Termin do wniesienia tegoż wniosku ma charakter prekluzyjny, nie może być zatem przekroczony, ani przedłużony (zob. wyr. SA w Warszawie z 20.7.2020 r., II AKa 83/20). Natomiast w przedmiotowej sprawie prokurator wniosek o naprawienie szkody złożył dopiero w swoim końcowym wystąpieniu, tzn. po zamknięciu przewodu sądowego. W uzasadnieniu wyroku Sąd stwierdził, że obowiązek naprawienia szkody, został orzeczony „na podstawie art. 46 § 1 KK w związku ze złożonym przez prokuratora wnioskiem”. Złożenie wniosku po terminie jest bezskuteczne.

W zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3 wyroku (z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 64 § 2 KK) podnieść należy, że wprawdzie Sąd prawidłowo ustalił stan faktyczny, jednakże zachowanie oskarżonego nie zostało prawidłowo zakwalifikowane. Oskarżony otworzył drzwi samochodu przy użyciu łamaka, pokonując tym samym zabezpieczenie przed dostaniem się do jego wnętrza niepożądaney osoby, a następnie nie mając zamiaru dokonania jego kradzieży, a jedynie szybkie oddalenie z miejsca wcześniej popełnionego przestępstwa, zabrał samochód Honda Civic w celu krótkotrwałego użycia. Świadczy o tym fakt, że oskarżony pozostawił samochód na parkingu hotelu Lord wraz z kluczykami, w krótkim czasie po dokonaniu jego zaboru. Zabór pojazdu mechanicznego został dokonany przez oskarżonego nie w celu przywłaszczenia, a jedynie chwilowego jego użycia, oddalenia się z miejsca zdarzenia. W orzecznictwie podkreśla się, że przestępstwo to zachodzi tylko wówczas, gdy celem zaboru pojazdu mechanicznego jest chwilowe jego użycie („w celu krótkotrwałego użycia”) przez sprawcę. Chodzi tu o użycie pojazdu zgodnie z jego przeznaczeniem, a więc do przejażdżki czy też do przeniesienia się z jednego miejsca na drugie (zob. wyr. SN z 13.8.1975 r., V KRN 94/75, Legalis). W związku z tym poprawnie zachowanie oskarżonego należało zakwalifikować jako przestępstwo z art. 289 § 2 KK, a nie jako przestępstwo kradzieży z włamaniem z art. 279 § 1 KK.

Mając powyższe na uwadze wnoszę jak we wstępie.

Radca prawny
Józef Lis
(podpis)

Załącznik: odpis apelacji.